

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Фахова профілізація «Оперний спів»

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Магістр	
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво	
Курс	1, 2	
Семестр	1, 2, 3, 4	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	360 / 12	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Говорухіна Наталія Олегівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, професор
	Посада	Професор кафедри сольного співу та оперної підготовки, ректор
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/solo-singing-n-opera-studio/Govoruhina_N_O.pdf govoruhina_n@ukr.net
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Деркач Лариса Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки, завідувач кафедри
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/vocal/Dercach.pdf larisa02112000@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Полікарпова Наталія Василівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки
	Профіль викладача,	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/solo-singing-n-opera-studio/Polikarpova.pdf

	e-mail	natalypolykarpova@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Кузьміна Олександра Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки
	Профіль викладача, e-mail	http://surl.li/plkib alexandra_kuzmina@ukr.net
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Чиженко Марина Владиславівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доцент
	Посада	Доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/solo-singing-n-opera-studio/Chyzenko.pdf Marinavladiopera@gmail.com
Анотація	Курс «Виконавсько-педагогічна майстерність (оперний спів)» спрямована на набуття здобувачами вищої освіти знань щодо теоретичних і практичних засад професійного володіння оперного голосу; стилевих та жанрових особливостей виконання оперних творів різних епох, стилів та жанрів; розвиває уміння користуватися системою прийомів й засобів оперного звукоутворення; навичку володіння вокальними тембральними фарбами та акторськими втіленням для відтворення сценічно-музичного образу; вчить створювати адекватні інтерпретації композиторського задуму; розвиває естрадне відчуття через спілкування зі слухачем.	
Мета дисципліни	Підготовка висококваліфікованих оперних співаків, фахівців у галузі вокальної педагогіки закладу вищої освіти; окреслення магістрам перспективи можливості професійно розкрити та розвинути свій творчий і науковий потенціал, оволодіти всіма можливостями свого голосу, розуміти й виконувати вокальні твори у збагаченому синтезі музики, слова, драматургії, образу. Розширення здобувачем різножанрового оперного репертуару та практичне його виконання на відкритих сценічних виступах перед аудиторією та на оперній сцені.	
Програмні результати навчання	<p>РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.</p> <p>РН 3. Визначати стилеві і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.</p> <p>РН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.</p> <p>РН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.</p> <p>РН 11. Планувати і здійснювати дослідження у сфері</p>	

	культури та мистецтва; відшукувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність працювати автономно.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти. СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Оперні арії епохи бароко. <i>Тема 2.</i> Оперні арії епохи романтизму. <i>Тема 3.</i> Оперна вокальна музика порубіжжя 19-20 ст. <i>Тема 4.</i> Арії сучасних оперних композиторів <i>Тема 5.</i> Українська опера 20-21 ст. <i>Тема 6.</i> Романси або солоспіви українських композиторів. <i>Тема 7.</i> Романси або пісні зарубіжних авторів.
Види занять	Практичні, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (практичні заняття); Самостійна робота: вивчення наданих творів; аналіз власного виконання арій, оволодінні різноманіття вокальних виконавських стилів на основі вивчення практичного досвіду відомих оперних співаків; робота над музичним образом та стильовими особливостями твору, драматургією образу; планування й організації процесу виконання на оперній сцені; вибір творів різних епох та напрямків.
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (мак 60 балів): <u>1 семестр.</u> 1). Арія XVIII-XIX ст. 2). Романс (народна пісня). <u>2 семестр.</u> 1). Арія українського композитора. 2). Оперна арія. <u>3 семестр.</u> 1). Оперна арія. 2). Романс (концертний твір). <u>4 семестр.</u> 1). Арія (XIX-XX ст.). 2). Арія вітчизняного композитора. Підсумковий семестровий контроль (мак 40 балів): <i>Диференційований залік – 1 семестр:</i> 1). Оперна арія (старовинна, бароко, класицизм). 2). Розгорнута арія.

	<p>3). Романс (народна пісня або концертний твір). <i>Екзамену –</i> <u>2 семестр:</u> 1). Оперна арія українського або зарубіжного композитора. 2). Оперна арія сучасних композиторів. 3). Романс (народна пісня або концертний твір). <u>3 семестр:</u> 1). Оперна арія (бароко, класицизм, романтизм). 2). Арія вітчизняного композитора. 3). Романс українського композитора або народна пісня. <u>4 семестр:</u> 1). Арія (старовинна, бароко, класицизм). 2). Оперна арія XIX-XX ст. 3). Романс зарубіжного композитора. 4). Романс українського композитора.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Telegram, сервісів Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформи Zoom, WeChat, Google Classroom, Google Drive (сховище даних), листування через e-mail. На першому занятті з дисципліни викладач доєднує здобувачів до груп / обмінюється e-mail / надає посилання на google-диск тощо.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності: списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк, В. Г. (2011). Cantare con poco fiato в теорії співу М. Гарсії та сучасних дослідженнях. <i>Українське музикознавство</i>, 37, 56 – 65. 2. Вотріна, В. В. (2001). <i>Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр</i>. НМАУ. 3. Гнидь, Б. П. (2002). <i>Виконавські школи України: кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001)</i>. НМАУ. 4. Гребенюк, Н. Є. (2000). <i>Вокально-виконавська творчість</i> [Автореф. дис. д-ра мист., Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського]. 5. Жаркіх, Т. В. (2021). Інтерпретація поезії Ш. Бодлера в mélodie Е. Шабріє «Запрошення до подорожі». <i>Музикознавча думка Дніпропетровщини</i>, 20, 94–106. 6. Жаркіх, Т. (2018). <i>«РоётеспойМі» як втілення творчого універсуму О. Мессіана</i>. ХНУМ. 7. Мадишева, Т. П. (2002). <i>Співак і мова. Культура співу мовою оригіналу: теорія та практика</i>. ШТРИХ. 8. Савицька, Н. В. (2008). <i>Хронос композиторської життєтворчості</i>. Споллом.

9. Сорокер, Я. Л. (2012). *Українська пісенність у музиці класиків*. Нова книга.
10. Чекан, Ю. (2009). *Інтонційний образ світу*. Логос.
11. Barbier P. (2005). *La Malibran Reinede l'opéaromantique*. Paris : Pygmalion.
12. Черноіваненко, А. Д. (2021). *Академічне музично-інструментальне мистецтво як предмет музикознавчої системології* [Дис. докт. мист., ОНМА імені А. В. Нежданової].
13. Цуркан, Л. Г. (2007). *Вірність традиціям кафедри сольного співу. Pro Doto Mea*. Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського.
14. Швачко, Т. О. (2011). *Євгенія Мірошниченко*. Музична Україна.
15. Шуляр, О. Д. (2010). *Історія вокального мистецтва*. Ч. I. ПНУ ім. В. Стефаника.
16. Шуляр, О. Д. (2010). *Історія вокального мистецтва*. Ч. II. ПНУ ім. В. Стефаника.
17. Barbier, P. (2005). *La Malibran Reine de l'opéra romantique*. Paris : Pygmalion.
18. Naudeix L. (2012). *La Voix féminine et le plaisir de l'écoute en France aux XVIIe et XVIIIe siècles*. Paris : Classiques Garnier,.
19. Songs and airsby, G. F. *Handel*. Volume 1: forhighvoice.. <http://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/5/5d/MSLP395975-SIBLEY1802.16201.bd60-39087013698255score.pdf>

Репертуарний список:

1. Говорухіна, Н. О. (2018). *Хрестоматія вокально-педагогічного репертуару для контртенора*. «Естет Принт».
2. Золотухін В. М. (2008). *Камерні вокальні твори (романси, арії, пісні)*. Тимченко А.М.
3. Стецюн, М. Г. (2015). *Вокальні твори для голосу з фортепіано*. «Майдан».
4. Early Italian Songs and Airs (The Musicians Library). (2000). <https://notes.tarakanov.net/download/?uid=a0215faf2bf97bdb249d6fcc86830b5b&true>
5. Songs and airs by G. F. Handel. Volume 1: for high voice. 221c. <http://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/5/5d/MSLP395975-SIBLEY1802.16201.bd60-39087013698255score.pdf>
6. XXIV arie di stile antico con accompagnamento di pianoforte di Stefano Donaudy. <http://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/7/70/MSLP179443-SIBLEY1802.5348.f219-39087012082006.pdf>
7. Basssongs. <http://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/4/40/MSLP256845-SIBLEY1802.21246.161c-39087011995927score.pdf>
8. Arie Antiche. Raccolte per cura di Alessandro Parisotti. http://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/d/d9/MSLP276824-PMLP189210-Arie_antiche_vol1.pdf

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Виконавсько-педагогічна майстерність (оперний спів)», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.